

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18120

Θέμα 400^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 728-745**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τὰργα σκοπεῖν.
- ΚΡ. Ἔργον γὰρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730
- ΑΙ. Οὐδ' ἂν κελεύσαιμι εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακοὺς.
- ΚΡ. Οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦδ' ἐπέιληπται νόσω;
- ΑΙ. Οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.
- ΚΡ. Πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμέ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;
- ΑΙ. Ὅρας τόδ' ὡς εἰρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735
- ΚΡ. Ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθονός;
- ΑΙ. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἦτις ἀνδρός ἔσθ' ἑνός.
- ΚΡ. Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται;
- ΑΙ. Καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.
- ΚΡ. Ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740
- ΑΙ. Εἵπερ γυνὴ σὺ· σοῦ γὰρ οὖν προκίδομαι.
- ΚΡ. Ὡ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὄρω.
- ΚΡ. Ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμάς ἀρχὰς σέβων;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ σέβεις, τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ... τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν.****(Μονάδες 30)**

ΑΙΜΩΝ

Γιατί δεν υπάρχει πόλη που ανήκει σε έναν άνθρωπο.

ΚΡΕΩΝ

Η πόλη δε θεωρείται πως ανήκει στον άρχοντα;

ΑΙΜΩΝ

Ωραία βέβαια θα κυβερνούσες μόνος σου εσύ μια έρημη χώρα.

ΚΡΕΩΝ

Αυτός εδώ, όπως φαίνεται, είναι σύμμαχος της γυναίκας.

ΑΙΜΩΝ

Ναι, αν βέβαια γυναίκα είσαι εσύ γιατί πραγματικά για σένα ενδιαφέρομαι.

ΚΡΕΩΝ

Αχρείε, (ενδιαφέρεσαι για μένα) ενώ έρχεσαι να αντιδικήσεις με τον πατέρα σου;

ΑΙΜΩΝ

Ναι, γιατί σε βλέπω να παίρνεις άδικες αποφάσεις.

ΚΡΕΩΝ

Αδικώ λοιπόν τιμώντας την εξουσία μου;

ΑΙΜΩΝ

Ναι, γιατί δεν την τιμάς, καταπατώντας τους νόμους των θεών (με το να καταπατείς τους νόμους των θεών).

2. Ποια είναι η παρουσία των θεών στο έργο του Σοφοκλή και τι αντιπροσωπεύουν;**(Μονάδες 10)**

Η παρουσία των θεών είναι πάντοτε αισθητή στο έργο του Σοφοκλή· αντιπροσωπεύουν το φως, την ηρεμία αλλά και τη δύναμη· ο άνθρωπος είναι ασταθής και εφήμερος, γι' αυτό και οι θεϊκοί νόμοι, συγκρινόμενοι με τους ανθρώπινους, υπερισχύουν σε όλα.

3. α) ὄρασις, ὄραμα, ῥήτωρ, ῥῆσις, ῥῆμα: Να κατατάξετε τις παραπάνω ετυμολογικά συγγενείς προς τους ρηματικούς τύπους του κειμένου ὄραξ και εἴρηκας λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

(Μονάδες 5)

ὄρασις → ενέργεια ή κατάσταση

ὄραμα → αποτέλεσμα ενέργειας

ῥήτωρ → πρόσωπο που ενεργεί

ῥῆσις → ενέργεια ή κατάσταση

ῥῆμα → αποτέλεσμα ενέργειας

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Επίθετα παράγωγα από ονόματα		
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
ἄλλος	-οῖος	
άνήρ	-εῖος	
τιμή	-ιος	
ἔργον	-ώδης	
ἀρχή	-ικός	

(Μονάδες 5)

ἄλλος → ἄλλοῖος
άνήρ → ἀνδρείος
τιμή → τίμιος
ἔργον → ἐργώδης
ἀρχή → ἀρχικός

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος